

ใจผูกไว้

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

หลวงพ่อก : คำถามมันแบบว่าย้อนแย้งกันเอง ฉะนั้น จะต้องอธิบายหลายชั้นหลายชั้นนะ คำถามนี้มันย้อนแย้งตลอด

ถาม : เรื่อง “หู ตา จมูก ลิ้น กาย ใจ”

กราบนมัสการหลวงพ่อก รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรเป็นทุกข์ได้อย่างไรครับ เห็นรูปสวยๆ ผมก็มีความสุขครับ เมื่อลิ้มรสของอร่อย ผมก็มีความสุขครับ สุขอื่นใดเท่าจิตสงบไม่มี จิตสงบสุขกว่าการมีเงินเยอะๆ หรือครับ ต้องทำอย่างไรจึงจะจิตสงบได้ครับ

ตอบ : นี่คำถาม คำถามเป็นหัวข้อทั้งนั้นเลย แล้วมันย้อนแย้งกันเอง ย้อนแย้งกันเองเพราะอะไร เพราะศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป

ถ้าเราฟังเทศน์ เราฟังเทศน์เราก็คิดว่าสิ่งนั้นมันเป็นความจริงๆ เวลาฟังเทศน์ เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นกิริยาเท่านั้น แต่ความจริงจริงๆ คือธรรมะในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ท่านแสดงออกมาเป็นกิริยาๆ ใจ อันนั้นเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ที่มีธรรมแสดงธรรมนะ

แล้วทีนี้ในสมัยปัจจุบันนี้เวลาเราศึกษาๆ ใจ เวลาเขาเทศน์ว่าการเขาจะเล่านิทานชาดก ส่วนใหญ่จะเล่านิทานชาดก พอเล่านิทานชาดกแล้ว เราว่าเป็นนิทาน พอเป็นนิทานขึ้นไป มันจะเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง ถ้าเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ

เจ้าเทศนาว่าการ ท่านจะย้อนอดีตชาติของท่านว่าท่านเคยเป็นสัตว์ประเภทนั้นๆ เพราะท่านเคยเป็นๆ ไง อันนั้นมันเป็นชาดก

เวลาในพระไตรปิฎก วินัยปิฎก สุตตันตปิฎก อภิธรรมปิฎก วินัยปิฎกก็คือข้อกฎหมาย สุตตันตปิฎกคือธรรมะ คือธรรมะมันมีหยาบ มีกลาง มีละเอียด

มีหยาบๆ หยาบๆ ก็อย่างคนที่ไม่เข้าใจสิ่งใดเลย เหมือนเด็กๆ สอนเด็กๆ มันก็ยกตัวอย่างเป็นตุ๊กตา พอยกตัวอย่างเป็นตุ๊กตา ท่านก็ย้อนถึงว่าท่านเคยเป็นอย่างนี้ๆ เราก็ฟังธรรมกันมา แล้วพอในมุมมองของสมัยปัจจุบัน มุมมองของทางวิทยาศาสตร์ เอ๊ะ! ธรรมะเป็นอย่างนั้นหรือ ภาวชาติมีจริงอยู่หรือ เราก็คิดกันไปเรื่อยแปดไป

แต่บอกว่า คนเรามันมีหยาบ มีกลาง มีละเอียด เวลาหยาบๆ หยาบๆ ก็สอนเด็กๆ สอนโดยทั่วไป อนุอุปพิกถา ให้มีศรัทธา ให้มีความเชื่อ ให้เสียสละทาน พอผลของมันก็คือสวรรค์ ถ้าถือเนกขัมมะแล้วออกประพฤติปฏิบัติ นี่เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา นี่พูดถึงว่าเวลาแสดงธรรมๆ ไง

ที่นี้แสดงธรรม เวลาแสดงธรรม เวลาเราไปเจอพระ อย่างพระบ้านเขาแสดงเป็นชาดก เขาแสดงเป็นเพราะเขาอ่านคัมภีร์ให้ฟัง เราก็ดูถูกกันนะว่ามันจริงหรือไม่จริง ศาสนานี้คือล้ำสมัย เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติ เราเป็นคนสมัยใหม่ เราคนทันสมัย มันเป็นวิทยาศาสตร์ มันต้องมีเหตุมีผล

พอจะมีเหตุมีผลก็เข้ามานี้ พอมีเหตุมีผลก็คำถาม คำถามแบบนี้มันเป็นคำถามแบบว่า เริ่มต้นคนที่ประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ มันไม่เข้าใจสิ่งใดทั้งสิ้น พอไม่เข้าใจสิ่งใดทั้งสิ้น เราว่าเราก็ใช้ปัญญากัน

ดูสิ เวลาเขาสอนแนวทางปฏิบัติพอเป็นพิธี ปฏิบัติพอเป็นพิธี แต่ก็ยึดหลักธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วก็บอกว่าพุทธพจน์ๆ ทำตามพุทธพจน์เลย ทำตามคำสั่ง คำสอนพระพุทธเจ้าเลย

ทำตามคำสั่งสอนพระพุทธเจ้ามันก็พยายามจะทำไง พวกเราก็ปีนบันไดกันไง เวลาฟังธรรมะก็ปีนบันไดสูงๆ จะปีนก่อนเมฆเลยนะ จะให้รู้ธรรมนะ พระพุทธเจ้าพูดอย่างนี้เราก็เข้าใจ ...ไฉ่พวกนี้พวกปีนบันไดไง พอปีนบันไดมันก็เป็นเรื่องของโลก ถ้าเรื่องของโลกก็เป็นเรื่องของวิทยาศาสตร์

ถ้าเรื่องของธรรมะ ในปัจจุบันนี้วิทยาศาสตร์กับสังฆธรรมมันจะยื้อแย่งกันตลอด มีปัญหาตลอด เพราะว่าต้องพิสูจน์ได้เป็นทางวิทยาศาสตร์ ทีนี้เราก็มีการศึกษา เราก็เป็นวิทยาศาสตร์ พอวิทยาศาสตร์ขึ้นมา เราก็จะมาประพฤติปฏิบัติธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็พุทธพจน์เลย พุทธพจน์เลยมันก็เป็นสังฆะความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เรายังไม่เป็นนะ มุมมองมันแตกต่างกันมาก

พอมุมมองมันแตกต่างกันมาก เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติ เพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านล้มลุกคลุกคลานมาก่อน เวลาล้มลุกคลุกคลาน เวลาท่านปฏิบัติไปแล้วรู้เห็นแบบที่ศึกษามาเลย พุทธพจน์ๆ พิจารณากายๆ หลวงปู่มั่นก็พิจารณากาย พอพิจารณากายเสร็จแล้วออกมา เอ๊ะ! ไม่เห็นมีอะไรดีขึ้นเลย ไม่เห็นอะไรมันดีขึ้นเลย

นี่ไง เวลาคนที่ปฏิบัติๆ ปฏิบัติโดยมุมมองของเราไง ปฏิบัติไปทางวิทยาศาสตร์ไง ทางวิทยาศาสตร์มันก็ตอบไปลอกการบ้านนะ นั่งทำการบ้านกับเพื่อน มันคิดมาเสร็จเลย เราลอกหมดนะ

นี่ก็เหมือนกัน พุทธพจน์ๆ เราลอกมาหมดเลย มันเป็นเรื่องใหม่ มันไม่เป็นจริงหรอก มันไม่จริง ศึกษา ควรศึกษาใหม่ ศึกษา ศึกษาเป็นทฤษฎี ศึกษาเป็นสุตมยปัญญา ศึกษาไว้เป็นความรู้ของเรา

แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมา หลวงตาไปหาหลวงปู่มั่นนะ มหา มหาเรียนถึงเป็นมหานะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดยอด เราเทิดใส่ศีรษะไว้ เชิดชูบูชา ไม่ได้พูดด้วยการเหยียบย่ำ เวลาพูดนี้พูดถึงจะมาแจจเรื่องกิเลสไป เรื่องความไม่เอาไหนของเราเองไง เรื่อง

มุมมองของเรามันไม่เอาไหน แล้วศึกษาธรรมะขึ้นมา ศึกษาขึ้นมาทีไปสวมรอย แล้วก็ไปยึดมั่น ถือมั่นว่าเป็นความรู้ของเรา

นี่ไง ถ้ามันจะศึกษา นี่ภาคปฏิบัติเขาคุยกันอย่างไร เวลาหลวงปู่มันท่านพูดกับหลวงตา ใจ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาที่สุดยอด เทิดไสลศรีระไว้ เป็นของ พระพุทธเจ้า แล้วของเรากิเลสเต็มหัวใจ แล้วเราก็ก็นำอย่างนั้นมาแล้วที่เราจะทำ พอจะทำ ขึ้นมา ปฏิบัติขึ้นไปแล้ว ใจความคาคหมายมันไปนูน ใจปฏิบัติความจริงขึ้นมามันก็ขัดแย้งกัน มันทำให้ปฏิบัติยากขึ้น ลำบากขึ้นอีก นี่หลวงปู่มัน หลวงปู่เสาร์ ท่านเป็นมาก่อนท่านถึงรู้

พอหลวงตาเข้าไปหาท่าน ท่านถึงบอกสอนลูกศิษย์ลูกหาด้วยความเมตตาใจ “การศึกษามานี้ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ใสในสมองลิ้นชักไว้ แล้วล็อกกุญแจไว้อย่าให้มันออกมา แล้วเราปฏิบัติของเราไปก่อน ปฏิบัติของเราไปก่อน ถ้า ปฏิบัติไปแล้ว ถ้ามันเป็นความจริงแล้วมันจะอันเดียวกัน”

คำว่า “อันเดียวกัน” นี่พุทธพจน์จริงไหม จริง แต่เราไปถ่ายรูปแบบ เราไปก๊อปปี้มาแล้ว ว่าจะเป็นอย่างเราๆ แล้วกิเลสในใจเรามันเต็มหัวใจ

แต่ในการปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มันท่านต้องเริ่มต้น เริ่มต้นตั้งแต่ทำความสงบ ใจเข้ามาก่อน เห็นไหม เราจะทำอะไรขึ้นมา ภาชนะเราต้องสะอาดก่อน เราทำหัวใจของเรา ทำบ้านของเราให้ดีก่อน ทำบ้านของเราให้น่าอยู่ ทำบ้านของเราให้รื่นเริง ทำบ้านของเราให้ รื่นรมย์น่าอยู่น่าอาศัย แล้วอยู่บ้านของเรา พออยู่บ้านของเรา อยากกลับบ้าน อบอุ่น แล้วเรา ค่อยทำงาน แล้วค่อยศึกษาค่อยค้นคว้า ถ้าเป็นจริงขึ้นมาจะเป็นจริงขึ้นมา เป็นจริงขึ้นมาจะ ย้อนกลับมาคำถามนี้แหละ

คำถามว่า “รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรเป็นทุกขีได้อย่างไร” นี่เขาพูดนะ

รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เพราะทำความสงบของใจไม่ได้

นี่เวลาสอน อย่างเรานักปฏิบัติกันที่ทำความสงบของใจไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันไปผูกไว้ไง สิ่งใดที่รักที่ชอบ ใครมาแตะไม่ได้เลย สิ่งใดที่รักที่ชอบ ไม่ต้องแตะหรืออก มันคิดของมันเอง มันผูกพันของมันเอง ความผูกพันอันนี้มันทำความสงบของใจไม่ได้ นี่มันถึงเป็นบ่วงของมารไง

ไอ้ที่มันมีปัญหากันในโลกนี้เพราะอะไรล่ะ เพราะความเห็นขัดแย้งกัน พอความเห็นขัดแย้ง เกิดทิวฏฐิมานะไง นี่พวงดอกไม้แห่งมาร พวงดอกไม้แห่งมารคือมันยกย่องไง มันพยายามขับดันให้เราหลงไหลไปกับมันไง เราแน่ เราเก่ง เรายอด นี่มารมันยกย่อง มันหลอกลวง พอหลอกลวงขึ้นไปมันสงบไม่ได้หรืออก นี่เวลามันเป็นบ่วง บ่วงก็รัดคอ รัดคอความคิดเรานี้รัดคอเราทั้งนั้นนะ

ฉะนั้นถึงบอกว่า มันเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมารอย่างไร

เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ก็ดูสิ ดูเด็กๆ มันร้องไห้ เด็ๆ เวลามันร้องไห้ มันไม่ได้ตั้งใจมันนะ มันคิดอะไร แล้วถ้ามันสมความปรารถนามันจะร้องไห้ไหม ถ้ามันไม่สมความปรารถนา มันดิ้นรนของมันเพราะอะไร เพราะมันไม่สมความปรารถนาของมัน มันอยากได้อะไรแล้วมันเรียกร้องจากพี่เลี้ยง พี่เลี้ยงไม่ให้ มันดิ้นตายเลย นี่แหละ แล้วมันคิดอะไรของมัน มันถึงได้ดิ้นรนอย่างนั้น นี่บ่วงมันรัดคอมันไง บ่วงความคิดนะ บ่วงความคิด บ่วงความผูกพันมันรัดคอมัน

พอรัดคอมัน บ่วงของมาร พวงดอกไม้แห่งมาร รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร แต่พวกเราไม่รู้ไม่เห็น คนทำสมาธิไม่เป็นไม่รู้หรืออก ทีนี้พอไม่รู้เลย นี่เป็นคำถามไง เขาถามมาเอง เขาย้อนมาถามว่า มันเป็นพวงดอกไม้ เป็นมารอย่างไร เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมารอย่างไร

คนไม่ปฏิบัติไม่รู้เรื่อง แต่เวลาคนปฏิบัตินะ มันเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เพราะเราไม่เท่าทันอารมณ์เราไง เวลาความรู้ๆ ความรู้อยู่บนกองทุกข์ไง ความรู้อยู่บนวิบากของกรรมไง เวลากรรมมันให้ผล ให้ผลเป็นความหงุดหงิด ให้ผลเป็นความทุกข์ใจ

แล้วก็ความคิด ปัญญาเลิศ ปัญญาเลิศแต่มันทำสมาธิไม่เป็น ปัญญาเลิศ เลิศโดยกิเลสไง เลิศโดยกิเลสเพราะอวิชชา เพราะความไม่รู้ตัว คนที่ไม่รู้ตัว คนที่หลับไหล แล้วมันยังสำคัญตนะนะ นั่นละมันคิดกันอย่างนั้นนะ แล้วไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วมันบอกมันรู้หมดเลย มันรู้หมดเลย แต่มันไม่รู้ตัวมันเอง มันไม่เป็นปัจเจก ตั้งไม่เป็นสันติภูมิโก มันไม่เป็นความรู้ในตัวมันเอง มันไม่มีคุณธรรม มันไม่มีธรรมโอสถในใจ แต่ไปท่องจำธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้วก็สร้างภาพ สัญญาอารมณ์ทั้งนั้นนะ

นี่พูดถึงในมุมมองของพระปฏิบัติ ถ้าในมุมมองของพระปฏิบัติ รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เพราะรูป รส กลิ่น เสียงมันบีบคั้นนะ ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ ครูบาอาจารย์กรรมฐานเราเนี่ย รูป รส กลิ่น เสียงมันก็ธรรมชาติ

คูลี เสียงลมพัด แสงแดดที่มันแผดเผาต่างๆ มันก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง แต่ทำไมชาวนาเขาเดือดร้อนล่ะ เวลาคนทำอะไรไถนาไม่มีน้ำ ทำไมเขาเดือดร้อนล่ะ เดือดร้อนเพราะมันเป็นผลประโยชน์กับเขาไง เพราะผลประโยชน์กับเขา เขาถึงมีความทุกข์ระทมหัวใจ ภัยแล้ง น้ำท่วม เขามีความทุกข์ระทมในหัวใจเพราะอะไร เพราะเขาทำไม่สมความปรารถนาของเขาไง นี่บ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร แต่เขารู้ตัวหรือไม่รู้ตัวล่ะ

เขาบอก “อู๊ย! หลวงพ่อนี้พูดจาไม่มีเหตุผลเลย เขาไปทุกข์อะไรเรื่องบ่วงของมาร พวงดอกไม้แห่งมาร เขาทุกข์เพราะน้ำท่วมบ้านเขา เขาทุกข์เพราะภัยแล้ง เขาไม่มีน้ำทำนา”

แล้วน้ำท่วม แล้วน้ำแล้ง มันทุกข์อะไร มันทุกข์อะไร ถ้าแข็งไม่ยัด ถ้าแข็งไม่เสียใจ แข็งไม่เสียผลประโยชน์ แล้วผลประโยชน์ คนตายมันมีผลประโยชน์ใหม่ คนที่ตายแล้วมีผลประโยชน์ใหม่ คนที่ตายแล้วมันอยู่ในโลง ใต้คนเป็นๆ ต่างหาก ใต้คนเป็นๆ

เราจะบอกว่า ความรู้สึกนึกคิดในใจต่างหาก ไข่ความรู้สึกอันนั้นต่างหากที่มันทุกข์ น้ำท่วมน้ำแล้งมันจะทุกข์อะไร น้ำท่วมน้ำแล้งมันก็เป็นธาตุ แต่ไอซ์เบิร์ก & รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณมันทุกข์ มันทุกข์เพราะอะไร เพราะมันผูกพันไง นี่ใจมันผูกไว้ มันเลยเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร

นี่พูดถึงว่า มันเป็นบ่วง เป็นบ่วงมารัดคอ รัดคอคือทุกข์ระทม พวงดอกไม้ก็ปล่อยให้หลงใหลเวลาคิดอยากได้อะไร หลงใหลอะไร นั่นนะมันเอาดอกไม้มาล่อ พวงดอกไม้ล่อเลย นี่กิเลสทั้งนั้นนะ เราจะบอกว่านี่หยาบ

เพราะคนมีกิเลสค้นหาความทะยานอยากแล้วมีติดบอด เพราะความมีติดบอดนั้นคืออวิชชา เพราะมีอวิชชาเลยไม่รู้แจ้งในธรรม ก็เลยเขียนมาถามนี่ไง เขียนมาถาม แล้วถามให้พูดไฉนว่า “รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วง เป็นพวงดอกไม้แห่งมารอย่างไร” แล้วเขาบอกว่า “รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรเป็นทุกข์ได้อย่างไร”

รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตร นี่บอกว่า มันเป็นธรรมที่หยาบละเอียด แล้วเวลาเทศนาว่าการ หลวงตาท่านพูดอยู่ว่า หลวงปู่มันเวลาท่านเทศนาว่าการนะ เหมือนเครื่องบิน เครื่องบินต้องแท็กซี่เข้ารันเวย์ก่อน เสร็จแล้วมันพยายามขึ้นตั้งแต่พื้นดินขึ้นไประดับความสูงขึ้นไปเรื่อยๆ จนถึงที่สุดของมัน

เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ท่านก็เทศน์อย่างนั้นแหละ เทศน์ถึงเรื่องทำความเข้าใจของใจเข้ามา ฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ถ้ามันฝึกหัดเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ถ้ามันเป็นความจริง ถ้าถึงเป็นความจริง มันมีสติมีปัญญาในหัวใจแล้ว รูปอันวิจิตร รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ค้นหาความทะยานอยากของคนต่างหากเป็นกิเลส

รูป รส กลิ่น เสียงมันเป็นสภาวะธรรมชาติ สิ่งที่เป็นธรรมชาติมันมีกิเลสไหม รูป รส กลิ่น เสียง รูป รูปอะไรก็ได้ สิ่งที่เป็นวัตถุนี้เป็นรูป มันมีกิเลสไหม เสียงมันมีกิเลสไหม รูปอันวิจิตรมันจะสวยงามขนาดไหนมันก็ไม่ใช่กิเลส ค้นหาความทะยานอยากของคนต่างหาก

คนที่ชอบเรื่องศิลปะเขาเห็นรูป อู๋อู๋! ราคาหลายสิบล้านนะ รูปภาพรูปเดียวประมูลกัน เป็นพันๆ ล้าน มันไม่ใช่กิเลสหรอก แต่มันมีคุณค่าถึงพันล้าน ตัวมันเองเห็นใหม่ เพราะอะไร เพราะคนอยากได้ คนชอบไง ตัณหาความทะยานอยากของคนประมูลไง ตัณหาความทะยานอยากของเขา เขาอยากได้ของเขา เขาพอใจของเขา นั่นนะกิเลสอยู่ตรงนั้นไง

ฉะนั้น รูปอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ตัณหาความทะยานอยากของคนต่างหาก ตัณหาความทะยานอยากของสิ่งมีชีวิตต่างหากเป็นกิเลส

แล้วเวลาครบาอาจารย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านได้หักเรื่อนยอดของกิเลสแล้ว ท่านไม่มีตัณหาความทะยานอยากในใจของท่าน รูป รส กลิ่น เสียงจะเป็นกิเลสอีกไหม รูป รส กลิ่น เสียงไม่มีทางจะไปทำให้หัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์หวั่นไหวได้ กระเพื่อมได้ ให้มันมีความรู้สึกได้ เป็นไปไม่ได้ ถ้ามันเป็นไปไม่ได้มันถึงว่า รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรไม่ใช่กิเลสไป

แต่ถ้าเป็นปุถุชนคนหนาของเรา ดูสิ รูปหนึ่งที่มีราคาเป็นพันๆ ล้าน เพราะอะไรล่ะ เพราะเขามีเงินนะ เขาอยากได้ของเขา เขาประมูลของเขาได้ แล้วมันเดือดร้อนใคร

มันไม่เดือดร้อนใคร แต่เราเอามายกให้เห็นเป็นตัวอย่างไรว่ารูปอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรนะ หยาบ กลาง ละเอียดขนาดไหนก็ไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่หรอก แต่ความลุ่มหลงในใจของคน ความลุ่มหลง ความไม่รู้เท่าในใจของคนมันถึงเป็นกิเลส

แต่ในเมื่อคนที่ยังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติเขาจะรู้ทันความลุ่มหลงในใจของเขาหรือ ในเมื่อเขาไม่รู้เท่าทันความลุ่มหลงในใจของเขา ฉะนั้น รูป รส กลิ่น เสียงมันถึงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมารไป เพราะอะไร เพราะความลุ่มหลงในใจของคนไม่รู้

พอคนไม่รู้ เพราะเราลุ่มหลง เราไม่รู้ตัวของเราใช่ไหม แต่เสียงอันวิจิตร รูปภาพที่ดี สิ่งที่ดี เราก็อยากได้ แล้วเรามีเงินมีทองมีความสามารถที่จะซื้อได้ เพราะอะไร เพราะเรามีเงินนะ แล้วเราชอบ เราก็ซื้อของเรา ซื้อของเราเป็นกิเลสไหม มันก็เป็นกิเลสอย่างละเอียดนั่นแหละ เป็น แต่อย่างนั้นไม่ผิดศีลไป ไม่ผิดศีลคือไม่ลักขโมย ไม่ได้ฉ้อฉล ไม่ได้ลักไครมา ประมูลมา ซื้อ

มาด้วยความชอบธรรม ด้วยความชอบธรรมมันก็ไม่ผิด แต่เวลามันมีความอยาก ความอยากได้ใหม่ มันก็อยากได้ใช่ไหม มันก็ไม่ใช่ใหม่ มันก็ไม่ใช่ใหม่ มันก็ไม่ใช่ใหม่ มันก็ไม่ใช่ใหม่

ฉะนั้นบอกว่า ถ้าเราไม่มี ไม่รู้เท่าทันในรูป รส กลิ่น เสียง เราไม่รู้เท่าทันตัวเราเอง รูป รส กลิ่น เสียงมันก็เป็นกิเลสไป ฉะนั้น มันก็เลยเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมารไป

ระหว่างจิตใจที่หยาบ จิตใจที่หยาบ จิตใจที่ไม่รู้เท่าทันตัวเอง จิตใจที่หยาบที่ไม่รู้เท่าทันตัวเองมันก็ติดพันไปหมดไป พอดีพันไปหมดก็ติดพันรูป รส กลิ่น เสียง ติดพันโลกไปหมด ติดพันทุกอย่างหมดเลย ความติดพันอันนั้นมันก็เป็นความผูกมัดในชีวิตเราไป พอดีชีวิตเราก็เป็นทุกข์ไป

นี่เป็นทุกข์ พอเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขึ้นมาเนี่ย รักษาหัวใจไป เราก็มีความเชื่อมีความศรัทธาไป ความเชื่อความศรัทธาแก้กิเลสไม่ได้ ความเชื่อความศรัทธามันเป็นวิชาการ แต่เวลาจะชำระล้างกิเลสมันอยู่ที่การปฏิบัติเนี่ย ความเชื่อๆ เราก็มาศึกษา ศึกษา เวลาเราจะแก้ไข เราจะมีคุณธรรมในหัวใจขึ้นมา เราก็เริ่มประพฤติปฏิบัติไป

ถ้าเริ่มประพฤติปฏิบัติ ที่นี้ก็เอาแล้ว ทำสมาธิไม่ได้ นั่งแล้วก็เป็นทุกข์ ทุกข์ไปทั้งนั้นนะ แต่ถ้าความลุ่มหลงนะ มันก็บอกเลย “มีปัญญาทั่วพร้อม มีปัญญารู้เท่าทันตัวเอง มีปัญญา” ปัญญาที่เป็นสุตมยปัญญา เป็นโลกียปัญญา มันเป็นปัญญาการศึกษา ปัญญาทางโลก ปัญญาทางโลกแก้กิเลสไม่ได้

แต่ปัญญาการศึกษา เราก็ศึกษากันมานี้ แล้วถ้าปฏิบัติไปมากขึ้นๆ มันจะเป็นจินตมยปัญญา แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ชี้หน้าได้ถูกต้อง แล้วเราปฏิบัติได้ถูกต้องดังงามของเรา มันจะเข้าสู่ภาวนามยปัญญานั้น ถ้าเข้าสู่ภาวนามยปัญญา นี่ปัญญาในพระพุทธศาสนา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ตรัสรู้ธรรมด้วยปัญญาระดับนี้ ถ้าปัญญาระดับนี้มันเกิดที่ไหน ไม่มีใครเคยรู้เคยเห็นปัญญาระดับนี้

ปัญญาของเรา จินตมยปัญญา ปัญญาจินตนาการก็เลอเลิศแล้ว แล้วถ้าเป็น
ภาวนามยปัญญามันถอดมันถอนกิเลส นั่นอีกเรื่องหนึ่งเลยนะ ถ้าอีกเรื่องหนึ่ง นั่นละมันจะถอด
ถอนตัดทอนความทะยานอยาก แล้วถ้ามันถอดถอน มันเห็นของมัน แล้วเห็นอย่างไรละ

เห็นแบบครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติแล้วไง เห็นแบบอริยสังขมีหนึ่งเดียวไง อริยสังขมีหนึ่ง
เดียว ถ้าผู้ปฏิบัติจริงมันเป็นความจริงอย่างนั้นไง แล้วคนไม่เคยเห็น ไม่รู้จักจริง พูดไม่ได้ ถ้าพูด
ไม่ได้บ๊ีบ มันก็เลยไม่รู้อะไรเลยไง

โดยธรรมชาติในการศึกษา แล้วก็บอกว่าเราจะเรียนไปก่อน แล้วถึงเวลาเราจะเรียนให้
สูงส่งขึ้นไป แล้วจะมีปัญญาขึ้นไป แต่ในการศึกษา ใ้พื้นฐานนี้สำคัญ ถ้าพื้นฐาน พื้นฐาน
เข้มแข็ง เวลาเรียนขึ้นไปมันจะดีขึ้นมากเลย

ในการปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้าทำความสงบของใจไม่ได้ ไม่มี ในเมื่อพื้นฐานมันไม่มี ต้น
คุด เอาความจริงมาจากไหน

ถ้าต้นมันตรงไง นี่ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติมา ท่านปฏิบัติมาอย่างนี้ แต่เวลาเทศนาว่า
การมันเทศนาว่าการตั้งแต่หยาบไปละเอียดไง เริ่มต้นขึ้นมาก็ รูป รส กลิ่น เสียง เป็นปวงของ
มาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เวลาปฏิบัติขึ้นไป ละมัน ถอนขึ้นไปเป็นความจริงเป็นขั้นเป็นตอน
ขึ้นไป พอมันละมันถอนกิเลสตัดทอนความทะยานอยากแล้ว รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรขนาด
ไหนไม่ใช่มาร

คนปฏิบัติมันต้องรู้ดี หมอรักษาคนไข้มันต้องรู้ว่าคนไข้เป็นไข้เพราะอะไร เจ็บป่วย
เพราะอะไร แล้วให้ยารักษาเข้าไป รักษาโรคอะไร รักษาแล้วเวลายามันมีคุณภาพ โรคนั้น
หายไป หายไปเพราะอะไร ถ้าหายไปแล้ว ธรรมะมันชัดเจนอย่างนี้

มันไม่ใช่ลุ่มหลง ลุ่มหลงพลิกไปพลิกมาอยู่อย่างนี้ ใ้ที่มันพลิกแพลงอยู่อย่างนี้เพราะ
อะไร เพราะความไม่รู้ ความไม่รู้ ที่นี้ฟังธรรมแล้ว ยิ่งฟังแล้วยิ่งสับสนไป สับสน “รูป รส กลิ่น

เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมารอย่างไร” แล้วว่า “รูปอันวิจิตรมันเป็นทุกซีได้
อย่างไร” นี่เวลาคำถามนะ

ฉะนั้น นี่เป็นคำถาม เวลาคำถาม ที่เราอยากจะพูดวันนี้เราก็อาจจะพูดเหมือนกัน
เพราะว่าเวลาเทศนาว่าการไปมันก็มีหยาบ กลาง ละเจียด ฉะนั้น เวลาเข้าไปอยู่ในเทป อยู่ใน
เว็บไซต์ เวลาคนฟังเขาก็ได้ฟังซีใหม่ ทีนี้คำพูดที่เหมือนกัน รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร
เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร แล้วเวลาไปอีกชั้นตอนหนึ่ง รูป รส กลิ่น เสียง รูปอันวิจิตรก็ไม่ใช่มาร

อ้าว! งงนะ ใ้คนฟังมันถึงเหมือนกัน ใ้ที่แรกก็บอกว่า เป็นมาร ตอนหลังก็บอกว่า
ไม่ใช่มาร แล้วอะไรจะเป็นมารหรือไม่เป็นมารละ มันจะเป็นประโยชน์อย่างไรละ

นี่พูดถึงเวลาเริ่มต้น ถ้าเริ่มต้นปฏิบัติใหม่ๆ ที่เราหุงดหิด ปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล ทำแล้ว
ไม่ได้ผลตอบแทนก็ตรงนี้ไง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้ เป็นบ่วงรัดคอ รัดคอก็คือมันอึดอัด
ขัดข้องที่ทำอะไรไม่ได้เลย ทุกซีใจมาก นั่งก็ปวด ทำอะไรก็ไม่ได้ ลงทุนลงแรงหลายปีก็ไม่ได้สัก
ที นี่มันรัดคอ รัดคอกี่หุงดหิดมาก เป็นพวงดอกไม้มันก็ล่อลวง โอ้ย! ได้ชั้นนั้นแล้ว ได้ชั้นนี้แล้ว
สุดยอดแล้ว ทั้งๆ ที่มันไม่ได้ทำอะไรเลย มันหลอกตั้งแต่หยาบๆ นั้นนะ

แต่ภาวนาขึ้นไป หัดขึ้นไป พิจารณาขึ้นไปถึงที่สุดแล้วมันจะเห็นเลยละ โอ้ย! หลอกกุ
ไม่ได้หรอก อารมณ์อย่างนี้หลอกไม่ได้ ความคิดอย่างนี้ก็รู้ทัน อะไรจะมาล่อมาหลอก รู้ทัน
ทั้งนั้นนะ รู้ทันเพราะอะไร เพราะเห็นโทษของมันไง ถ้าเห็นโทษของมันนะ ปฏิบัติเป็นขั้นเป็น
ตอนขึ้นไปมันจะรู้จะเห็นอย่างนี้ แล้วใ้คำถามนี้มันก็จะจบไปเอง มันจะจบไปต่อเมื่อเรารู้จริง
ถ้าเรายังไม่รู้จริง มันแบกไว้ มันผูกไว้กับใจ ใจมันผูกไว้

นี่ไง เวลาบอกศึกษาพุทธพจน์ๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทศน์นี้ก็
เหมือนกัน มันเป็นขั้นเป็นตอนของมันนะ แล้วเวลาเราฟังแล้วมันสับสนใหม่ งงใหม่ แล้วธรรมะ
ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษาแล้วงงใหม่ งงทั้งนั้นนะ เพราะอะไร เพราะเราก็
เคยศึกษามา อ่านแล้วไม่เข้าใจหรอก งง งงมากเลย

พอไปปฏิบัติฯ พอจิตเราดีขึ้น เราเข้าใจขึ้น อ้อ! อ้อ! อ่าน อ้อ! อ้อ! เลยนะ เข้าใจหมดนะ ถ้าเราเข้าใจในหัวใจเราแล้ว ทฤษฎีนี้เข้าใจหมดเลย ในหัวใจเราไม่เข้าใจ ในหัวใจเรามีคบอด ทฤษฎีนี้ทั้งหมดเลย เอ้! มันเป็นอย่างไรวะ

แล้วเวลาปฏิบัติไป ที่หลวงปู่มันท่านพูดกับหลวงตาไป ถ้าศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วมาปฏิบัติไปพร้อมกัน มันจะตะมะมันจะถึบกัน คือมันจะขัดแย้งกันไฉน

เวลานั่งสมาธิไป พอมันมีอาการดีขึ้นมา อ้อ! ชั้นนั้น อ้อ! ชั้นนี้ อ้อ! นี่ไง ที่เราศึกษามาเนะ อ้อๆ...ไม่มีอะไรเลย ว่างเปล่า เพราะมันไปให้คะแนนตัวเองมากเกินไป แล้วสิ่งที่มีความรู้สึก เป็นนามธรรม มันทำอย่างไรก็ได้ คิดอย่างไรก็ได้ แล้วมันไม่จริงสักอย่างหนึ่ง นี่พูดถึงว่าย่อหน้าที่หนึ่งนะ นี่วรรคหนึ่ง

วรรคสอง “เห็นรูปสวยๆ ผมก็มีความสุขครับ ได้ลิ้มรสอาหารที่อร่อย ผมก็มีความสุขครับ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบสุขกว่ามีเงินเยอะๆ หรือครับ” นี่เขาวานะ เขาบอกว่าความสุขของเขา “เห็นรูปสวยๆ ผมก็มีความสุข ได้ลิ้มรสอาหารอร่อยๆ ผมก็มีความสุข แล้วสุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มีมันเป็นอย่างไร” นี่เขาถามนะ “สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตที่สงบมันสุขกว่ามีเงินเยอะๆ หรือ”

คำถามแบบนี้มันเป็นคำถามแบบว่าคนติดโลก คนหลงโลก คนหลงในโลก แล้วโลกนี้เขาวัดกันด้วยอำนาจเงิน โลกนี้เขาวัดกันด้วยอิทธิพล ใครมีอำนาจ ใครมีอิทธิพล คนนั้นเขาว่าเขามีอำนาจ มีความสุข แล้วไอ้คนทุกข์คนจนก็ต้องสยบอำนาจนั้น คนทุกข์คนจนก็ต้องไปสวามิภักดิ์ต่อเขา ไปอยู่ในอำนาจของเขาด้วยความคิดว่าสิ่งนั้นมันจะให้ความสุขกับตน มันไม่มีอยู่จริงหรอก อิทธิพลอันใดก็แล้วแต่มันต้องมีคลื่นลูกใหม่ อิทธิพลนั้นต้องเปลี่ยนแปลง

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้โดยสัจจะเลย สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง ไม่มีอะไรคงที่หรอก มันแปรปรวนมาตลอดเวลา ไม่มี

ถ้าว่ามีแล้ว เรายังเราลุ่มหลงในตัวเราเอง เราคิดว่าเราสร้างสมขึ้นมาแล้วมันจะเป็นสมบัติของเรา แล้วเราพยายามจะรักษาอิทธิพลของเราว่าเป็นผลประโยชน์ของเรา...ไม่มีอยู่จริง มันของชั่วคราวเท่านั้นนะ

มี มันมีลูกศิษย์ของเราเมื่อก่อนเขาพาเพื่อนมา ลูกเศรษฐีนะ ลูกเศรษฐีเงินทองล้านฟ้า อย่างที่บอกเงินเยอะๆ นี่แหละ แล้วเพื่อนเขาพามาหาเราบอกว่า ชีวิตนี้ไม่มีความทุกข์ ทุกข์ไม่มีเงินทองล้านฟ้า มีแฟน ๔-๕ คน สวยๆ ทั้งนั้นเลย เขาพามาหาเราทั้งนั้นนะ เขามาโชว์เลยนะ เขาอยากจะมายืนยันว่าไม่มีทุกข์ เขาไม่รู้จักความทุกข์

เราบอก เฮ้ย! มันเป็นไปได้ไม่ได้หรอกไอ้เรื่องไม่รู้จักความทุกข์ เอ็งนั่งอยู่ตรงนี้นานๆ ก็ทุกข์แล้ว แค่เรานั่งอยู่นะ ปวดปัสสาวะ ปวดอุจจาระ เอ็งไม่ทุกข์หรือ เอ็งเกิดมานี่เอ็งไม่เคยปวดอุจจาระเลยใช่ไหม ลองกลั้นไว้สิ ทุกข์ไหม

แล้วมันบอกว่าทุกข์ไม่มี ไอ้เงินของเอ็งเป็นความลุ่มหลงของเอ็ง แล้วพอเอ็งมีเงินขึ้นมา เอ็งก็สำคัญตนว่าเอ็งมีความสุขใจ เอ็งก็ว่าเอ็งมีอิทธิพล เอ็งก็อวดเพื่อนๆ ไงว่าข้ามีเงินเปย์พวกเอ็งไง แต่ความจริงเงินมันฆ่าเอ็งนั้นนะ

มีเงินมา คุณสิ เวลาเพื่อนเขาไปด้วยกันนะ คนหนึ่งเขามีรถ ไอ้คนทุกข์คนจนอาศัยไปด้วยมันฆ่าเพื่อนเอารถเขาเลย เงินของมึง เดี่ยวจะฆ่ามึงนะ นี่เขามาพูดไง เราก็โต้แย้งกับเขาว่าเป็นไปได้ไม่ได้หรอกที่ไม่มีความทุกข์ แฟน ๔-๕ คน เวลาแฟนคนหนึ่งไปชอบคนอื่น เดี่ยวเอ็งก็ทุกข์แล้ว

มันบอกมันไม่มีความทุกข์

กรณีนี้มันเป็นความคิดโลกๆ ที่คนยืนยันว่าเขามีเงินทองล้านฟ้าแล้วเขาไม่ทุกข์ มันเป็นไปได้ไม่ได้หรอก เพราะเขาไม่ได้หาเงินเอง พ่อแม่เขาหาให้ ไอ้ที่มานี่เขายังเป็นวัยรุ่นอยู่ไง ว่าพ่อแม่เขาเงินล้านฟ้า แล้วเพื่อนเขาพามาหาเรา เพื่อนเขานี้ลูกศิษย์ไง เขาก็ไปคุยโต้แย้งกันแล้วแพ้เขา เพราะเงินเขาเยอะ เขาจนตรอกเขาก็พามาหาเราไง

ที่แรกเราก็อธิบาย โอ้ย! เขาเถียงหัวชนฝาเลย เพราะอะไร เพราะเขาไม่เคยแพ้ใคร เขา
มีเงินทองเยอะเยอะ แต่สุดท้ายเราก็พูดจนเขายอมรับนะ ยอมรับเฉยๆ แต่ว่าเขาก็คงจะรอดไป
อย่างนั้นนะ เพราะคนมันสุดโต่งมองไปข้างหนึ่งไป

มันเป็นไปได้ได้อย่างไร ฉะนั้นบอกว่า ใ้ที่ว่าเงินทองล้านฟ้าจะไม่ทุกข์

เงินทองล้านฟ้าจะไม่ทุกข์นะ มันต้องเป็นแบบอนาถปิณฑิกเศรษฐี มันต้องเป็นแบบนาง
วิสาขา อนาถปิณฑิกเศรษฐีเป็นพระโสดาบัน เขามีเงินมีทอง เขาเอาเงินไปซื้อเซตวันถวายองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย เวลาเงินทองที่มันเยอะขึ้นมา คนที่มีคุณธรรมเขาเอาเงินทอง
นั้นทำเพื่อประโยชน์ใด คนที่เขาเงินมีทองที่เขาไม่คุณธรรมแล้วนะ สิ่งนั้นมันถึงจะมีคุณธรรม
มันถึงเป็นความสุข

ใ้มันเด็กวานขึ้นนะ พ่อแม่หาไว้ให้ เอามาอวดกันว่าไม่มีความทุกข์ แล้วก็ย้อนกลับ
มาที่คำถามนี้ “เห็นรูปสวยๆ ผมก็มีความสุข”

ใครๆ ก็มีความสุข เห็นรูปสวยๆ ทำไม่มีความสุข ดุสิต เขาสร้างวัด สร้างวัด
ศิลปวัฒนธรรม อู๊ฮู! อ่อนช้อย คนที่มาเขาก็สร้างสวยๆ ไว้เป็นศิลปะเป็นวัฒนธรรม รูปสวยๆ
สร้างไว้ในพระพุทธศาสนา สร้างไว้เป็นสิ่งในบวรพระพุทธศาสนา สร้างไว้เพื่อบุญกุศลของเขา
เขาทำบุญกุศลของเขา เขาสร้างทิ้งไว้

สิ่งที่เป็นวัตถุธรรมมันอยู่กับวัตถุอยู่กับวานี้แหละ แต่หัวใจของเขา หัวใจของเขาที่
ประเสริฐ หัวใจของเขาที่เสียสละมาสร้างของเขา หัวใจของเขาได้วิมานบนสวรรค์ หัวใจของ
เขาๆ ใ้วัตถุมันก็นั่นแหละ ใ้รูปสวยๆ มันก็เป็นสิ่งสวยงาม

แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ไปเที่ยวป่าช้า ให้ไปดูซากศพ
เขียวๆ ซากศพเน่าๆ ซากศพที่มันพุงอง ให้มันละระคะตันทาคความทะยานอยากในใจนะ อัน
นั้นประเสริฐกว่า

แต่ใ้มันมันเป็นเขาว่าเขาเห็นรูปสวยๆ แล้วเขามีความสุข

เห็นรูปสวยๆ แล้วมีความสุข มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม วัฒนธรรม คุณดี เราจะบอกว่า มันไม่ดีซะหมดเลยอย่างนี้ มันก็เหมือนเราพูดเกินไป

อันนี้ไม่พูดเกินไป อันนี้พูดความจริง ใจสิ่งที่สวยๆ เขาสร้างไว้ เขาสร้างไว้บูชา บูชา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สิ่งที่ดีงาม ใจรูปสวยๆ

“ผมเห็นรูปสวยๆ ผมก็มีความสุข”

เราเห็นรูปสวยๆ เราก็มั่นสวຍงาม มันเป็นเรื่องเรียบร้อย มันเป็นศิลปะวัฒนธรรม ของชาวพุทธเรา มันเป็นศิลปะที่เกิดจากหัวใจของคนที่มีมุมมอง หัวใจนะ

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาบอก ท่านเทศน์ไว้อยู่ใน สุตตันตปิฎก พวกที่เป็นนักศิลปะพวกนี้ส่วนใหญ่แล้วมาจากสวรรค์ พวกมาจากสวรรค์ พวก ศิลปะวัฒนธรรม พวกนี้พวกจิตใจที่มีมุมมอง จิตใจของคนมันมีหลายมิติละเอียด มันแตกต่างกัน

ฉะนั้น เห็นรูปสวยๆ มีความสุข

มีความสุขก็ไม่มีโทษประหาร ไม่มีโทษจำคุก ถ้าบอกว่า ถ้าศาสนาพุทธต้องให้เป็นอสุ ภะหมดเลย ทำอะไรไม่ได้เลย สวยๆ ก็ไม่ได้ ต้องไปทำให้มันเป็นของที่อัปลักษณ์ ก็ไม่ใช่ นี่ใน รูปอันวิจิตรไม่ใช่กิเลสใจ

รูปสวยๆ ศิลปะวัฒนธรรมที่อ่อนช้อย มันเป็นกิเลสใหม่ มันมีชีวิตหรือ ไม่ใช่กิเลสหรืออก แต่หัวใจของคนที่มีมุมมอง หัวใจของคนทีละเอียดอ่อน หัวใจของคนทีละเอียดอ่อนเขาทำให้เป็น ศิลปะวัฒนธรรม ให้ชัดเกล้าหัวใจของคน นี่ในมุมมองของศิลปะ

เห็นรูปสวยๆ แล้วมีความสุข

มีความสุขก็ไม่มีโทษอะไรนี้ แต่มีสติปัญญาหรือไม่

ฉะนั้น เขาว่า “เมื่อได้ลิ้มรสอาหารที่อร่อย ผมก็มีความสุข”

รสอาหารที่อร่อย พอลงไปในท้องแล้วมันก็เป็นอาหารที่เหมือนกันทั้งนั้นนะ มันมี คุณค่าทางโภชนาการ กินอาหารครบ ๕ หมู่ เพราะร่างกายเรามันต้องการอาหาร ต้องการ

พลังงาน เวลากินอาหารเข้าไป กินอาหารเข้าไปเพื่อดำรงชีพ ดำรงชีพไว้เท่านั้นนะ ดำรงชีพแล้ว ดำรงชีพไว้ทำดีหรือทำชั่ว

ถ้าดำรงชีพในทางที่ดี ดูพระสี ดูครูบาอาจารย์เราฉันมือเดียว ฉันอาหารพอดำรงชีพ เท่านั้นนะ แล้วสิ่งใดฉันแล้วไม่ให้อาตฺุขันธ์ทับจิตด้วย ถ้าอาตฺุขันธ์ทับจิตก็คนขี้เกียจ กินแล้วก็นอน นอนแล้วก็กิน

หลงตาพูดทุกวัน ใ้วิชาคอนแล้วนิน กินแล้วนอน ไม่ทำให้เป็นคนดีหรือคน วิชาที่คน ขยันหมั่นเพียร คนทำแล้วมีความสุข ฉะนั้น เวลาคนที่ปฏิบัติเขาต้องร่างกายปลอดโปร่ง

ฉะนั้น “สิ่งที่ลึ้มรสที่อร่อยแล้วผมก็มีความสุข”

ลึ้มรสที่มันถูกอาตฺุขันธ์ ถ้าเป็นพระปฏิบัตินะ ถ้าอาตฺุขันธ์มันต้องการก็กินตามอาตฺุขันธ์ นั้นเพื่อบำรุงอาตฺุขันธ์นั้น เพื่อให้ชีวิตนี้ดำรงต่อไป การดำรงชีพต่อไป ดำรงชีพไว้ทำไม เพื่อปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติ

นี่พูดถึงว่า ได้ลึ้มรสอาหารอร่อยก็มีความสุข

เราจะบอกว่า ถ้าเราจะยอมรับว่ามีความสุข มันก็ปรนเปรอ ถ้าโยมบอกว่าโยมลึ้มรส อาหารอร่อยแล้วมีความสุข ตอนนีในทางตะวันตกเขามีโรคอ้วนนะ เรากำลังรณรงค์คืออยู่ว่ากิน อาหารแล้วสะสมร่างกายจนเป็นโรคอ้วน โรคอ้วนนี้เป็นโรคภัยไข้เจ็บ มันจะเกิดโรคภัยไข้เจ็บมา เต็มไปหมดเลย

ถ้ากินอาหารแล้วมีความสุขก็ปรนเปรอมันจนเป็นโรคเป็นภัยอย่างนั้นหรือ มันก็ไม่ถูก ทั้งนั้นนะ แต่ถ้าเราทานอาหารเพื่อดำรงชีพ ร่างกายมันต้องการพลังงาน เราก็อยู่กับมัน นี่เรา ไม่ได้คัดค้านจนบอกว่าต้องห้ามกินเลย กลายเป็นตึกตาอยู่อย่างนั้นนะไม่ตาย ตึกตาตั้งไว้มัน ไม่เคยตาย แต่คนตาย คนขาดอาหารตาย ฉะนั้น สิ่งที่ว่าลึ้มรส นี่ธรรมะสอนอย่างนี้ไง

ฉะนั้น คำถามว่า “สุขอื่นใดเท่าจิตสงบไม่มี มีรูปส่วยก็มีความสุข กินอาหารอร่อยก็มีความสุข แล้วจิตสงบมันจะมีความสุขจริงหรือ”

คนไม่เคยทำมันก็ไม่รู้หรือ คนมันเคยทำขึ้นมา “สุขอื่นใดเท่าจิตสงบไม่มี” นี่เป็นพุทธพจน์นะ เป็นการยืนยันขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วผู้ใดปฏิบัติที่มีจิตสงบ ถ้าไม่มีความสุขอย่างนั้นแล้วเขาจะเฝ้าหาทำไม ในเมื่อความสุขมันมีอยู่แล้ว รูปสวยก็สุข กินอิมล์มรสอร่อยก็สุข แล้วทำไมจะต้องไปหาความสุขที่เลิศกว่านั้น

ไอ้ความสุขที่เลิศกว่านั้น สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบแล้ว กินอาหารขนาดไหนมันอร่อยที่ลิ้น อร่อยที่กิเลสของคน กินแล้วอยากกิน ของที่มีค่า ของที่มีราคา คนที่ไม่รู้จักกินแล้วไม่รู้จักอะไรเลย ไอ้ไขปลาเค็มที่มันแพงๆ ไอ้ที่คนกิน ให้เรากินแล้วมันก็เหมือนกินอาหารชนิดหนึ่งธรรมดา เราไม่รู้จัก ใส้มาเถอะ กูก็คิดว่าเป็นสาครูอันหนึ่ง ไม่รู้มันอร่อยตรงไหน แต่ถ้ามันอร่อย อร่อยเพราะว่าคนมันรู้ มันลิ้มรสของมันไง เพราะอะไร เพราะเราจะบอกว่ากิเลสต้นเหตุความทะยานอยาก เพราะด้วยการลิ้มรสที่ลิ้น

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มีนะ

เวลาพระอรหันต์สามเณรน้อยสอนไปฐิติละๆ ร่างกายนี้เปรียบเหมือนจอมปลวก ปิดรู ทวารชะ ๕ รู ตา หู จมูก ลิ้น เปิดหัวใจไว้ แล้วคอยดูเหยี่ยวตัวนั้น คือกิเลสต้นเหตุความทะยานอยากที่มันอยู่กับใจมันจะโผล่มา แล้วถ้าจับเหยี่ยวตัวนั้นได้นะ เอามาพิจารณา

นี่เหมือนกัน เราก็ปิดตา หู จมูก ลิ้น กาย เหลือใจไว้ แต่ใจมันแส่สาย ใจมันดิ้นรน เพราะมันเอาไม่อยู่หรือ คนเรานะ เวลาเดินเวลาเห็นอยู่ ทำอะไรสะดวกลบคายทั้งนั้นนะ เวลานั่งนิ่งๆ จิตมันดิ้น

จิตมันดิ้น ถ้าพุทโธๆ จนจิตมันสงบ พอจิตสงบ มันวางอายตนะ ตา หู จมูก ลิ้น กาย มันวางหมด แล้วมันเป็นเอกเทศ มันเป็นสักแต่ว่า สักแต่ว่า ยอมรับรู้เรื่องอายตนะ ยอมรับรู้เรื่องกาย แม้แต่ร่างกายนี้มันยังทิ้ง อยู่เป็นเอกเทศ อัปปนาสมาธินี้ละ จิตอยู่ในร่างกายนี้ แต่มันไม่รับรู้ร่างกายนี้

เราอยู่บนโลกนี้ใช่ไหม เราบอกว่าจุดยืน จุดยืนของเราคือแผ่นดินใช่ไหม แผ่นดินนี้เป็นจุดยืน เรายืนอยู่บนแผ่นดินนี้ไง อย่างไรก็ตามแล้วแต่เราก็ต้องมีที่พักมีที่อาศัย แต่เวลาจิตมันอยู่ในร่างกายนี้ เวลามันเข้าสู่อุปนิสัย สักแต่ว่า มันไม่รับรู้ร่างกายนี้ เหมือนเราไม่ได้ยืนอยู่บนแผ่นดินนี้ไง ดูลิ เวลาคนเขาไปอยู่ในอวกาศ พ้นจากแรงโน้มถ่วง มันลอยของมันอยู่โดยธรรมชาติของมัน ไม่มีแรงโน้มถ่วง

นี่ก็เหมือนกัน พุทโธๆ จิตมันสงบ มันพ้นจากความโน้มถ่วง พ้นจากสรรพสิ่งทั้งหมด เป็นเอกเทศ จิตสงบ มันจะมีความสุขแค่ไหน

เขาถามว่า จิตสงบมันสุขอย่างไร

โอ้ย! มันสุขมาก มันสุขที่โลกนี้ไม่มี มันสุขที่ใครค้นหาไม่ได้ ไม่มีชื่อไม่มีขาย ไม่มีการทำให้กัน สุขเกิดขึ้นจากการกระทำของตน แล้วจิตมันสงบเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี มันมีความสุขมาก ถ้าไม่สุขมาก ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติท่านจะบอกคือนิพพานได้อย่างไร

คนทำสมาธิยังติดสมาธิเลย คิดว่ามันเป็นนิพพานนะ เพราะว่ามันมีความสุข วิมุติสุข ว่าวิมุติสุข มันสุขอย่างนี้เอง สุขอย่างนี้เอง แต่ไม่ใช่

เวลาเข้าไปสงบ “อ้อ! นิพพานเป็นเช่นนี้เอง” ส่วนใหญ่คนคิดอย่างนี้ พอจิตสงบแล้ว “อ้อ! นิพพานเป็นเช่นนี้เอง” แต่ไม่ใช่ เพราะมันเป็นตัวตน นี่ไง สักแต่ว่า สักแต่ว่ายังมีเราอยู่ ยังมีเราอยู่ ก็เลสมันสงบตัวลง มันมีความสุขสงบของมันนะ โอ้โฮ! มหัทศจรรย์ มหัทศจรรย์ แล้วคนเป็นได้น้อย นักปฏิบัติทั้งหมดยังไม่เคยเข้าอย่างนี้

หลงตามาไพศารามพูดบ่อย พูดถึงจิตรวมๆ บอกนักปฏิบัติด้วยกันยังเป็นได้น้อยมาก กรรณฐานไม่รู้จัก ในวงกรรณฐานมันทำไม่เป็น ถ้ามันเป็นมันไม่มันอย่างนั้นหรอก

นี่ไง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี มันต้องเป็นครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านได้พบได้เห็นแล้ว มันถึงยืนยันสิ่งนี้ได้ พอยืนยันสิ่งนี้ได้ ยืนยันด้วยความจริงในหัวใจอันนั้นไง ยืนยันด้วย

ข้อเท็จจริง ไม่ได้ยืนยันเพราะจะได้ยินมา ไม่ได้ยืนยันเพราะว่าเขาเล่าต่อๆ กันมา แล้วจำๆ กันมา แล้วก็มายืนยันกันไง นี่มันจะยืนยันด้วยปัจจัยที่ตั้ง สันติภูมิโก ฐู่ในหัวใจของตน

ฉะนั้น “สุขอื่นใดเท่าจิตสงบไม่มี” นี่เป็นคำยืนยันแรกเริ่มเดิมทีจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนนะ นี่เป็นพุทธพจน์จริงๆ เลยละ นี่แหละเป็นคำพูดของพระพุทธเจ้าเลย ละ “สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี”

ฉะนั้น เขาบอกว่าเขาเห็นรูปสวยๆ เขากินอาหารอร่อยๆ เขาก็มีความสุขใจ แล้วบอกว่า “สุขที่มีเงินเยอะๆ หรอกครับ ถึงจะต้องทำอย่างไรให้จิตสงบได้ครับ” นี่เขาบอกว่าเวลาถ้าเขามีเงินเยอะ

เงินก็กองไว้ นั่น เรื่องเงินนี้สำคัญมากนะ เราอยู่กับหลวงตา ลูกศิษย์ของท่านมาจากอเมริกา อยู่ในนิวยอร์ก เป็นผู้หญิงอายุแก่เฒ่า เป็นเศรษฐีนะ เขาบอกว่าเขามีเงินกองไว้ในบ้านอยู่ในอะพาร์ตเมนต์อะไรกองไว้เต็มเลย

แล้วมีอยู่วันหนึ่งแกป่วยขึ้นมา แล้วคนมันมีวาสนามันคิดได้ไง “ไอ้! เงินก็ช่วยอะไรเราไม่ได้เลย ไม่มีใครช่วยอะไรเราได้เลย” เขากดเรียกรถพยาบาล เวลาเขาป่วยขึ้นมา รถพยาบาลมารับแล้วเอาไปโรงพยาบาล แล้วเขาก็ไปนั่งทบทวนที่โรงพยาบาลไงว่ามันไม่มีใครช่วยอะไรเขาได้เลย เงินของเขาเยอะนะ

สุดท้ายแล้วนะ พอหายป่วย ชื้อตัวเครื่องบินมาที่บ้านตาด เพราะเขาอ่านประวัติของ หลวงปู่มั่นภาษาอังกฤษ อาจารย์ปัญญาแปลภาษาอังกฤษไป เขาไปเจอเข้า พอเขาเจอเข้า เขาตีตัวมาหาหลวงตาเลย แล้วมาเล่าถึงความในใจของเขาให้หลวงตาฟังว่าเงินเขาเป็นห้องๆ

แล้วก็แปลกะ สมัยนั้นเขาเก็บเงินสดไว้บ้านหรือ แล้วถ้ามันคิดได้แย่งๆ เขาบอกเงินเขาเป็นห้องๆ เลยนะ ของเขามหัศจรรย์เต็มไปหมดเลย แต่เวลาจะตายจริงๆ ต้องไปกอดปูมรถพยาบาลมารับ

นี่ไง สุขเพราะเงินเยอะๆ ของเจ็งนะ มีคนมีประสบการณ์อย่างนี้เยอะแล้ว เจ็งไม่ต้องมาถามหรือว่าสุขเพราะมีเงินเยอะหรือครับ นี่เขาว่าเขามีเงินเยอะๆ แล้วจิตสงบมันจะมีความสุขกว่าเงินเยอะๆ ได้อย่างไร

เวลาคนที่จิตใจมันต๋านะ เขาวัดกันด้วยตัวเลข เราเห็นพวกเศรษฐีเขามีความทุกข์มากว่าเงินของเขา มันไม่เพิ่มจำนวนเท่ากับเป้าหมายของเขา เขามีเงินเท่าไรก็แล้วแต่ เขาคำนวณนะ ปีหนึ่งจะเพิ่มขึ้นกี่เปอร์เซ็นต์ แล้วมันไม่เพิ่มขึ้นเท่าจำนวนนั้น โอ้โฮ! เป็นทุกข์เป็นร้อนนะ เดือดร้อนมาก

แล้วที่เราารู้เพราะลูกหลานเขามาเล่าให้ฟังว่าป้าเขาเป็นอย่างนั้น เวลาเงินมันไม่ขึ้นเท่ากับตัวเลขที่ตัวคาดหมายไว้ ทุกข์มาก ทั้งๆ ที่เงินเยอะแยะนะ แต่เขาทุกข์มากกว่ามันไม่เข้าเป้า ว่าปีหนึ่งมันจะเพิ่มกี่เปอร์เซ็นต์ๆ ในจำนวนที่เขาคำนวณ แล้วบางปีมันไม่ได้เท่าจำนวนที่มันเพิ่มยอด นี่เศรษฐีนะ เศรษฐี

แล้วเจ็งบอกว่ามีเงินเยอะแล้วมีความสุข

กูเห็นคนเงินเยอะๆ แล้วทุกข์นี่เยอะแยะเลย เห็นเยอะมากไอ้ที่ว่าเศรษฐีแล้วมาบ่นทุกข์ๆ กับเรานี่เยอะมาก

เราอยู่กับหลวงตาเหมือนกัน ปีนั่นบุญชู โจรนเสถียร เขาเป็นผู้จัดการธนาคารกรุงเทพฯ สมัยนั้น ไปทำบุญกับหลวงตา ฆนอาหารไปเต็มเลย แล้วเรานั่งอยู่หลังหลวงตา หลวงตาทำนพุดขึ้นมา เรายังจำได้จนป่านี่ไง

พอพวกนี้เขาลงไปแล้ว ท่านถามพระ ถามพวกเรา “ท่านเคยเห็นไหมว่าพวกมีเงินเขาไม่มีความสุขๆ เพราะพวกนี้เขามาที่ไรเขาก็มาบ่นทุกข์ให้ฟัง บ่นทุกข์ให้ฟัง”

ที่เราพูดนี้พูดด้วยข้อเท็จจริงทั้งนั้นนะ เราได้เห็นได้ยินมากับหู เราได้เห็นมากับตา ไอ้พวกที่ว่ารวยๆ รวยๆ แล้วมาบ่นทุกข์กับหลวงตานี้เยอะแยะ เยอะแยะ

แต่นี้เขาบอกว่าเจ็งมีเงินเยอะๆ แล้วสุข

ใช้คำถาม ฉะนั้น เราจะบอกว่าคำถามมันย้อนแย้งกันเอง แต่วันนี้ เวลาเราเทศน์ไป เราก็เข้าใจ เพราะเราเป็นคนพูดเอง รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร แล้วบางทีเราก็พูดเอง รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรไม่ใช่มาร

ใช้คนฟังก็คองงๆ เนาะ เอ๊! หลวงพ่อนี้สงสัยต้องจับส่งโรงพยาบาล เดียวก็ว่ามาร เดียวก็ว่าไม่ใช่มาร

มันเป็นมารต่อเมื่อเรามีกิเลส ที่เราฝึกหัดกันอยู่นี้มันเป็นมาร มันทำลายหัวใจของเรา แต่เวลาปฏิบัติถึงขั้นสุดแห่งทุกข์แล้วมันไม่ใช่มาร มันหมดไปจากหัวใจ มันไม่ใช่มาร ไม่ใช่ มันเป็นมารเพราะหัวใจเรา แล้วเรากำราบปราบปรามในหัวใจเราจบสิ้นแล้ว มันจะเป็นมารได้อย่างไร

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบมันสงบโดยไม่เจือปนด้วยอามิส มันสุขโดยตัวของมันเอง มันสุขโดยคุณภาพของมันเอง มันไม่เจือด้วยอามิส

ใช้เราเนะมันสุขด้วยอามิส อามิสสินจ้าง ต้องจ้างให้สุข ต้องมีทรัพย์สินสมบัติ มีคนยกย่องสรรเสริญ มีคนคอยพะเน้าพะนอ มันถึงจะมีความสุข สุขโดยการเจือปนด้วยอามิส ด้วยอามิสด้วยสินจ้าง

สุข ความสงบ มันสุขในตัวมันเองไง มันสุขด้วยเอกเทศ ไม่พึ่งพิง ไม่เกาะเกี่ยวกับอามิสใดๆ ทั้งสิ้น สุขโดยความเป็นอิสระ โดยความอิสระภาพ สุขโดยความเป็นจริง นี่สุขแท้ๆ เอวัง